

IV. A VÁLLALKOZÁSOK ERŐFORRÁSAI

Szerző dezs

Vállalkozásgazdaságtan tétel

Az erőforrások főbb jellemzői és csoportjai
Erőforrásnak nevezzük a termeléshez, szolgáltatáshoz tényezőket összefoglalóan. Az erőforrások pénzbe kerülnek (gépek, berendezések, bér, működési költségek). Az erőforrás-felhasználás a cégek egyik sikertényezője, fontos az erőforrás mennyisége, összetétele, és a felhasználás módja.

A hatékony erőforrás-felhasználás befolyásolja:

- az árakat (költségeken keresztül) ®
- a versenytársakat

- a nyereségeket ®

fontos a hatékony és optimális erőforrás-felhasználás Az erőforrások átválthatók, de csak bizonyos határok között, így helyettesíthetők egymással. (munkaerő – robottechnika, kereskedelem – önkiszolgálás)

Erőforrások fajtái: - tartósan befektetett tárgyi eszközök, - forgóeszközök - munkaerő (ember),

- információ, - immateriális javak

Konkrét erőforrások kézzelfoghatóak, a befektetett tárgyi eszközök, a forgóeszközök, az emberi erőforrás (létszámelem) sorolható ide.

Absztrakt erőforrások közé tartozik az emberi erőforrás (tudás, lojalitás, szervezeti kultúra), az információ és az immateriális javak.

1.)

Tárgyi eszközök:

egy évnél hosszabb ideig
szolgálják, a termelési-
szolgáltatási
tevékenységet Minden 1es
épület, berendezés, autó
és eszköz ide tartozik.

A

tárgyi eszközök csoportjai:

-

ingatlanok (föld, épület,
iroda) - műszaki berendezések, gépek,
járművek - egyéb berendezések,
felszerelések - tenyészállatok

A

tárgyi eszközök tényleges
használati idejét számos
tényező befolyásolja, de
a használati idő természetesen a
gondos
karbantartással növelhető. A tárgyi
eszközök beszerzésekor kifizetik az
eszköz
teljes vételárát. A
beszerzési értéke a
cég által előállított
termék vagy
szolgáltatás árába
hosszú időszak alatt épül be. Az
eszközök értéke
folyamatosan csökken, amortizálódik. A
tárgyi eszközöknek, mint
erőforrásoknak
sajátos vonása, hogy az
amortizáció
el-számolása
költségnövekedéssel
jár, de
pénzkiadást nem von maga után.
A tárgyi
eszközök beszerzése és
használatbavétele hosszú,
több szakaszból álló
folyamat,
amit beruházásnak neveznek.

A

tárgyi eszközök élettartama,
elhasználódása

A

tárgyi eszközök
élettartamán az
üzembehelyezéstől az üzemképes
állapot fennmaradásáig
tartó időszakot értjük. Az
élettartam függ:

- fizikai

elhasználódástól az eszköz
állaga romlik,
teljesítőképessége
csökken, működési
hatásfoka is romlik

-

gazdasági–erkölcsi

avulás

®

vállalattól független
környezeti tényező hatására
következik be, a
termelékenység-növekedés
valamint a műszaki fejlődés

Amortizáció:

tárgyi eszközökbe
fektetett tőke megtérülési
folyamatát amortizációnak
nevezzük, amikor is az
adott eszköz értékét
átadja a vele előállított
termékek-nek. Az
értékcsökkenés
az átadott gépérték
termékegységre (időegységre
jutó) részét jelenti. Az
amortizáció pénzügyi,
számveteli vetülete.

Amortizáció

funkciói:

-

értékátvitel: a
termék
értékébe átment
eszközérték
költségtényező, az
ön-költség része - finanszírozási
forrás: a tárgyi eszköz
pótlási, illetve bővítési
alapjának
létre-hozásával
- konjunktúraszabályozó:
az adott amortizációs módszer az
önköltség, a
nyereséget és a
nyereségadót, valamint az árat is
befolyásolja

.

Bruttó érték: az eszköz
beszerzési értéke

.

Nettó érték:
bekerülési
érték és az elszámolt
amortizáció
különbözete

.

Maradványérték: az eszköz
használati ideje alatt
költséggént el nem számolt
érték, az eszköz
selejtezési értéke.

Az

amortizációs módszerek
azok az eljárások, amelyekkel az
eszközérték elosztható, az
egyszeri kiadás
folyó költségé
konvertálható.

Lineáris

módszer: az
értékvesztés időarányosan,

évente azonos összeggel való
elszámolása
költ-séggként.

Előnye:

egyszerű, könnyen
áttekinthető, segíti a vállalati
kalkulációt, a vállalatok,
ágazatok
költégszerkezetét
összehasonlíthatóvá
vált.

Hátrány:

nem követi a
termék elhasználódási
folyamatát

Degresszív

módszer

(maradványmódszer, kumulatív
módszer)

A

működési idő első szakaszában a
tárgyi eszköz
értékének nagyobb
hányadát írják le,
és a leírási hányad
fokozatosan csökken. Ezt a módszert
gyorsított el-járásnak is
hívják. Az eszköz
élettartamának elején a
ténylegesnél nagyobb
értékvesztést számolunk el,
míg a
végén egyre kisebbet.

1.)

Maradványmódszer: fix
leírási kulcsot alkalmazunk, azonban a kulcsok
ve-títési alapja évente
változik, ami a mindenkor nettó
érték.

2.)

Kumulatív módszer:

nullára leírjuk az
eszközértéket. A
leírási kulcsot úgy kapjuk, hogy az
élettartamból hátralévő
évek számát osztjuk az évek
szám-jegyének
összegével.

Progresszív

leírás:

lassított ütemű
töketörlesztésként
értelmezhető, amikor az évek
múlásával az
értékcsökkenés
összege nő.

Követi

a tárgyi eszköz
életgörbéjét,
hátránya hogy a befektető nagyon lassan jut
tőkéjéhez.

2.)

Forgóeszközök: olyan erőforrások, amelyek ellenértéke rövid idő alatt (egy éven) megtérül. A cégek tehát annyi forgóeszközt tartanak, amennyi a beszerzés-termelés-készle-tezés-értékesítés normális menetéhez szükséges. Ezt a forgóeszköztartás tranzakciós motívumának nevezzük. A biztonsági szempontok is indokolják, mivel az a befektetés gyorsabban pénzzé tehető ® óvatossági motívum.

A véletlenszerűen adódó üzleti lehetőségek kiaknázása is forgóeszköztartást igényel ® spekulációs motívum.

A forgóeszközök csoportjai:

- készletek - követelések - értékpapírok - pénzeszközök
Pénzügyi forgóeszközök (pénzeszközök, követelések, értékpapírok)
Ide tartozik a készpénz is amely a gazdálkodáshoz, a fizetések teljesítéséhez szükséges.
Követelések fennállhatnak vevőkkel szemben, ha a szolgáltatásért vagy áruszállításért később fizetnek.
Értékpapírok, melyek rövid távú ügyletekhez tartoznak. Készletek:

- árukészletek: továbbértékesítési célból beszerzett termékek

- anyagkészletek: termékek gyártása során használják fel
- befejezetlen termelés készletei: megmunkálás, szerelendő termékek

- félkész termékek: további megmunkálásra váró termékek

-

késztermék: teljesen
befejezett, értékesítésre
szánt termék
- egyéb
készletek: munkaruha, szerszámok,
fogyóeszközök

Forgási

mutató: azt jelzi, hogy
hányszor, mennyi idő alatt fordulnak meg az
eszközök a pénz és az
egyéb formák
között. Általában
készle-tekre, készletele-mekre,
vevőállományra vonatkoznak.

Forgások

száma:
árbevétel/átlagos

eszközérték

Fordulatok

száma:

árbevétel/átlagkészlet

Forgási

napok száma: időszak

napjainak száma/fordulatok száma

3.)

Az emberi tényező:

vállalkozás kulcsfontosságú

erőforrása, hiszen

ő működteti a berendezéseket,

gyárt és elad. Az emberi erőforrás

fontos

sajátossága, hogy akarata van. Nem lehet

munka-ereje felett korlátlan uralmat

gyakorolni. Legfontosabb jellemzője a szakértelem. A

vállalkozáson belül

külön-böző

szak-értelmet

kívánó feladatokat kell

végezni. Szellemi tőke:

tudás,

tapasztalat, elkötelezettség, hűség,

lelkesség, viselkedés, csoportmunka ® HR Az emberi

erőforrás kezelésének

hagyományos módszere a kettős

eszközrend-szer. A jónak

béremelés, dicséret jár.

A rossznak elbocsátás. Emberekhez

nem, vagy nem közvetlenül

kapcsolódó

erőforrások: márkanév,

good-will, szervezeti rugalmasság, vállalati

kultúra, innováció

képesség, stb.

4.)

Információ: az adat egy

esemény vagy ügylet

jellemezése számokkal vagy

szöveggel. Az adatok sokaságából felhasználásra alkalmas információkat állítanak elő. Az in-form. a cég működése szempontjából fontos ismeretanyag. Az információ igen változatos formában szolgálja a szervezet céljait. Az információforrások igen változatosak: tájékoz-tatók, újságcikkek, közlönyök, belső jelentések, piactanulmányok, Web-oldalak. Az információk megszerzése és szervezeten belüli hasznosí-tása drága. A megítéléstől, a kockázattól függően több-kevesebb pénzt fektetnek információgazdálkodásukba. Az információ bizonytalanságot szüntet meg, a jelenbeli és múltbeli gazdasági események rendszerint megismerhetők.

5.)

Immateriális javak: ez az egyik legfurcsább erőforrás, ugyanis fizikailag nem léteznek, nem fog-hatók meg. Ide tartoznak a szabadalmak, védjegyek, a szerzői jogok, a va-gyonértékű jogok (üzlethelyiség bérleti joga, földhasználati jog, haszonélvezeti jog). Ezek az erőfor-rások forgalomképesek, értékesíthetők és vásárolhatók és amortizálódnak. Az immateriális javakat a cégek megvásárolhatják, de a cégek alapításakor vagy alaptőkájük növelésekor apportálni lehet. Értékük így megegyezésen alapul. A cég mérlegében is szerepelnek, s a számviteli törvény alapján a befektetett eszközök közé sorolják őket. Értékcsök-kenést számolnak el utánuk, tehát hosszú idő alatt térülnek meg.

Erőforrások forrásai, finanszírozási lehetőségei
Különböző nagyságú és összetételű erőforrásokra van

szükség, ezek két fő
forrásból
biztosíthatók: - saját
forrás: vállalat induló
vagyon, a megmaradt
mérleg szerinti eredmény,
amortizáció, alap és
tőzstőkeemelés, kockázati
tőkenúj-tás.

idegen
forrás:
bankhitel,
alapjuttatás,
kötvénykibocsátás,
forfetírozás, lízing
igénybevétele @ hosszú
lejáratú hitelek
Szállítói hitel,
bankhitel, váltótartozás,
faktorálás @ rövid
lejáratú hitelek.
Folyamatosan képződnek az adott időtartam alatt

kötelezettségek, melyek
ki-egyenlítési forrást
jelentenek.

-
szállítókkal szembeni
tartozások - előlegek -
vállalat dolgozóival szembeni
kötelezettségek - állami
költségvetéssel,
társadalombiztosí-tással
szembeni kötelezettségek -
önkormányzatokkal szembeni
kötelezettségek